

РЕШЕНИЕ

№ 3811

гр. София, 26.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 177 СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: НИКОЛА Д. КЪНЧЕВ

при участието на секретаря ЛИЛЯНА ЛЮБ. АНДОНОВА
като разгледа докладваното от НИКОЛА Д. КЪНЧЕВ Гражданско дело № 20211110129767 по описа за 2021 година

намери следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Производството е образувано по искова молба, подадена от **** срещу АЛ. Ц. СТ., ЕГН:***** с искане ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата в размер на 12071,04 лева, представляваща разходите за издръжка и обучение за периода, в който ответникът бил обучаван в ****, пропорционално на времето на неизпълнение на Договор № *** г. Ищецът твърди, че на осн. чл. 195 от Закона за **** (отм.) ответникът АЛ. Ц. СТ. сключил договор № *** г. с МВР, по силата на който **** се задължавала да обучава ответника за получаване на висше образование по специалността „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“, а той, от своя страна, се задължавал след завършване на обучението си да служи в МВР за срок не по-кратък от 10 години. Със заповед № ***** г. на министъра на вътрешните работи ответникът бил назначен на длъжност разузнавач VI степен в *** на участък *****, считано от 01.11.2013 г. Със Заповед № *** г. на ответника било наложено дисциплинарно наказание „уволнение“ и служебното му правоотношение било прекратено на осн. чл. 194, ал. 2, т. 1, предл. първо, т. 2 и т. 4, чл. 197, ал. 1, т. 6, чл. 203, ал. 1, т. 7, предл. второ и т. 13, чл. 226, ал. 1, т. 8 и чл. 204, т. 1 от ЗМВР, считано от датата на връчване на заповедта – 01.06.2018 г. На основание чл. 198, ал. 1 ЗМВР (отм.) и т. 4 от договора с ответника, в случай че служебното му правоотношение бъде прекратено по дисциплинарен ред преди да е изслужил срока от 10 години, курсантът се бил задължил да възстанови на МВР разходите за издръжка и обучение за периода, в който е бил обучаван, пропорционално на времето на неизпълнение на договора. Поддържа, че за периода на обучение на ответника АЛ. Ц. СТ. от м.октомври 2009 г. до м. октомври 2013 г. от страна на МВР били направени разходи за издръжка и обучение на курсанта в размер на 19979,66 лева, от които сумата от 12852,25 лева – получени от курсанта стипендии и 7127,41 лева – средногодишни разходи, съгласно нормативите за

хуманитарни науки за периода на обучението. Ответникът бил изслужил в МВР 3 години, 11 месеца и 15 дни от договорените 10 години, поради което пропорционално на времето на неизпълнение на Договор № *** г. сумата, която подлежала на възстановяване от АЛ. Ц. СТ. възлизала на 12071,04 лева. Претендира разноски.

Ответникът в срока по чл. 131 ГПК е подал отговор на исковата молба, с който оспорва предявения иск. Не оспорва наличието на Договор № *** г. с ищеца, назначаването си на длъжност ***** в *** на участък „Полиция“ – Факултета към ***, нито оспорва наложеното му дисциплинарно наказание „уволнение“. Поддържа, че клаузата в договора между страните, по силата на която ответникът се е задължил да работи при ищеца в продължение на минимум 10 години след завършване на обучението си в **** била нищожна. Въпросната клауза в договора противоречала на чл. 48, ал. 4 от Конституцията на Република България, съгласно която принудителният труд бил забранен. Изискването ответникът да работи при ищеца определен период от време, без да може да влияе върху съдържанието на правоотношението, противоречало също на основни принципи на договорното право, а именно – равнопоставеност на страните и възможност за едностранно прекратяване на договора при неизпълнение на задълженията от някоя от страните. Твърди се също така, че процесната договорна клауза противоречала и на чл. 234 КТ, който регламентира възможност служител да сключи договор за повишаване на квалификацията или преквалификация с работодателя, едва след което се поемало насрещно задължение за работа при същия работодател за срок не по-дълъг от 5 години, докато в случая ставало дума за първоначална квалификация на лицето. Оспорва посочения срок на прослужено време, като твърди, че е прослужил 4 години и 7 месеца, а не твърдяните от ищеца 3 години, 11 месеца и 15 дни. Оспорва размера на направените във връзка с обучението му разходи, тъй като не било ясно как са формирани твърдяните от ищеца средногодишни разходи, както и нямало доказателства, че изобщо са направени такива разходи. Липсвали доказателства за извършване на разходите. Твърди, че претендираната от ищеца сума представлявала обезщетение за неизпълнение на договор, поради което се погасявала с 3-годишна давност на осн. чл. 111, б. „б“ от Закона за задълженията и договорите, с оглед на което прави възражение за изтекла погасителна давност.

В последното по делото открито съдебно заседание страните, редовно призовани, се явяват и поддържат исканията си.

На база представените доказателства, съдът намира за установено следното:

Между страните не се спори сключването на договор, по силата на който МВР се е задължило да обучава, като осигури висококвалифицирана подготовка на ответника за получаване на висше образование по специалността *** и образователно-квалификационна степен "бакалавър", а същият, след успешно завършване, се е задължил да служи на **** за срок не по-малък от 10 години. В т. 3 от договора е посочено, че при прекратяване на служебното правоотношение по собствено желание или по дисциплинарен ред, преди да е изслужил срока от 10 години обучаемият възстановява разходите за издръжка и обучение пропорционално на времето на неизпълнение съгл. чл. 198, ал.3,ЗМВР- т. 4 от подписания между страните договор. Не се оспорва и прекратяването на служебното му правоотношение

поради дисциплинарно уволнение преди изслужване на 10-годишния срок. Договорът е бил сключен на 03.04.2010 г. (л. 6 от делото), а заповедта за уволнение е редовно връчена на ответника на 01.06.2018 г. (б. 14 от делото). По делото е представен препис от Заповед № *****, (л. 58 от делото) с която ответникът е бил зачислен като курсант във Факултет „Полиция“ към **** за учебната 2009/2010 г. От представения акт за встъпване в длъжност (л. 7 от делото) се установява, че ответникът е встъпил в длъжност на 01.11.2013 г.

Прието по делото е заключение по съдебно-счетоводна експертиза, която установява, че размерът на разходите за издръжка и обучение на ответника в академията за периода на обучение е в общ размер на 19979,66 лева, а пропорционално за периода на неизпълнение на задълженията му – от 01.06.2018 г. до 28.10.2023 г. дължимата сума за възстановяване на разходите, направени от МВР за издръжка и обучение на ответника, е в размер на 10805,67 лева.

На база така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 198, ал.3 във вр. с чл. 195 от ЗМВР (отм.) действал към момента на сключване и разпоредбата на чл. 174, ал. 1 от настоящия ЗМВР, действал към момента на прекратяване на служебното правоотношение, "Курсантите, чието служебно правоотношение е прекратено по тяхно желание или по дисциплинарен ред, преди да са изслужили срока по и, пропорционално на времето на неизпълнение, възстановяват на МВР разходите за издръжка и обучение за периода, в който са били обучавани". Безспорно се установи в настоящото производство, от заключението на вещото лице, което не бе оспорено от никоя от страните, че ищецът е направил разходи за издръжка и обучение, по време на обучението на ответника. Съдът счита, че в настоящия случай е налице и втората предпоставка за уважаване на иска по чл. 174, ал. 1 от настоящия ЗМВР, действал към момента на прекратяване на служебното правоотношение между страните по делото. Както се посочи и по-горе, служебното правоотношение на ответника е прекратено поради дисциплинарно уволнение, преди да е изслужил срока, посочен в чл. 172, ал. 2 ЗМВР, поради което и дължи пропорционално на времето на неизпълнение, възстановяване на МВР разходите за издръжка и обучение за периода, в който се е обучавал.

Становището на ответника за нищожност на клаузите на т. 2 и т. 3 от Договора, поради противоречие със закона, съдът счита за неоснователно. Тези клаузи намират своето законно основание в разпоредбите на чл. 195 и чл. 198, ал. 1 ЗМВР (отм.), респективно чл. 172, ал. 1 ЗМВР и чл. 174, ал. 1 ЗМВР. Клаузите на договора не противоречат, а пряко повтарят тези разпоредби и поради това, съдът намира, че в рамките на договора, те имат по-скоро декларативен характер, доколкото дори и да не бяха посочени в договора изрично, задължението на ответника за възстановяване на сумите за обучение би възникнало на основание на самия закон. Противоречие на разпоредбите на ЗМВР с Кодекса на труда не се установява, най-малкото защото ЗМВР има качеството на специален закон по отношение на КТ що се отнася до полицейските служители, поради което дерогира разпоредбите на последния. Противоречие на ЗМВР с Конституцията настоящият съд няма компетенция да установява, тъй като такива правомощия има единствено Конституционният съд. Доколкото към момента на сключване на договора, момента на прекратяването на служебното правоотношение и настоящия

момент, разпоредбите на ЗМВР не са били обявени за противоконституционни, съдът не намира, че е налице основание за нищожност на клаузите от процесния договор.

Съображението за погасителна давност, съдът намира за неоснователно. Безспорен между страните е юридическия извод, че процесното вземане се погасява с тригодишен давностен срок. Съгласно константната съдебна практика на ВКС този срок започва да тече от момента на връчване на заповедта за уволнение, доколкото от тогава се поражда задължението за възстановяване на сумите. В случая между страните не се спори, че заповедта е връчена на ответника на 01.06.2018 г. и давностния срок изтича на 01.06.2021 г. Искът е предявен преди тази дата – на 27.05.2021 г. – следователно не е погасен по давност.

По изложените съображения искът се явява основателен и доказан до размера от 10805,67 лева съгласно заключението на вещото лице, за която сума следва да бъде уважен, като за горницата над тази сума до пълния предявен размер от 12071,04 лева, или за разликата от 1265,37 лева – отхвърлен.

Съобразно с изхода на делото, разноски се дължат и на двете страни. От ищеца бяха сторени разноски в размер на 540 лева – юрисконсултско възнаграждение, 482,84 лева – държавна такса и 260 лева – депозит за експертиза. Съобразно с уважената част от иска му се дължат 1148,36 лева. От ответника бяха сторени разноски в размер на 1300 лева. С оглед цената на иска и на основание чл. 7, ал. 2, т. 4 от НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения минималният размер на адвокатско възнаграждение в случая е 892,13 лева. С оглед на броя проведени съдебни заседания, доказателствената съвкупност, анализът на същата и юридическите изводи, съдът намира, че делото не се отличава с минимална фактическа и правна сложност, но възражението следва да се уважи за горницата над 1100 лева. С оглед на отхвърлената част от иска, на ответника се дължат 115,31 лева.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 198, ал.3 вр. с чл. 195 от Закона за **** (отм.); АЛ. Ц. СТ., ЕГН: ***** с адрес ***, първи надпартерен етаж, вдясно да заплати на ***** с адрес: **** сумата от 10805,67 лева, представляваща направени разходи за издръжка и обучение, пропорционално на времето на неизпълнение на Договор № *** сключен между АЛ. Ц. СТ. и МВР, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 27.05.2021 г. до окончателното □ изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за сумата от 1265,37 лева – горницата над присъдената сума до пълния размер на претенцията от 12071,04 лева като недоказан.

ОСЪЖДА АЛ. Ц. СТ., ЕГН: ***** да заплати на ***** на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 892,13 лева – разноски в производството съобразно с уважената част от иска.

ОСЪЖДА ***** да заплати на АЛ. Ц. СТ., ЕГН: *****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от 115,31 лева – разноски в производството съобразно с отхвърлената част от иска.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано в двуседмичен срок от връчването на страните пред Софийски градски съд с въззивна жалба, по реда на глава XX ГПК.

Съдия при Софийски районен съд: _____